

نام و نام خانوادگی: .....

مقطع و رشته: دهم انسانی

نام پدر: .....

شماره داوطلب: .....

تعداد صفحه سؤال: ۴ صفحه

جمهوری اسلامی ایران

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران

اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران

دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین

آزمون پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

نام درس: علوم و فنون ادبی ۱

نام دبیر: خانم مدنی

تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۰۶

ساعت امتحان: ۱۰:۰۰ صبح / عصر

مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

نمره به عدد:		نمره به حروف:	
نام دبیر:		نام دبیر:	
تاریخ و امضا:		تاریخ و امضا:	
نمره به عدد:		نمره به حروف:	
نام دبیر:		نام دبیر:	
تاریخ و امضا:		تاریخ و امضا:	
ردیف	سؤالات	ردیف	سؤالات
	تاریخ ادبیات		
۱	صحيح و غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید. الف) متون مکتوب ادبی به دو بخش شعر و نثر تقسیم می شوند ب) در شناسایی نکات زبانی یک شعر عینک زیبایی شناسی به چشم می زنیم و شعر را بررسی می کنیم. ج) بهره گیری از تمثیل، جز نکات ادبی متن است. د. زبان دوره هخامنشیان که نامه ها و فرمان های شاهان به آن زبان نوشته می شده است میخی نام دارد.	۱	
۲,۵	به پرسش های زیر پاسخ کوتاه دهید الف. دلیل اینکه باید یک بار شعر را بدون گسست و یک باره خواند را توضیح دهید؟ (۰,۷۵) ب. زبان فارسی میانه به چند شاخه تقسیم می شود نام ببرید؟ (۱) ج. پدر شعر فارسی کیست؟ (۰,۲۵) د. نام دو شاعر که در سرودن شعر تعلیمی توانا هستند یا بیاورید؟ (۰,۵)	۲	
۲,۵	وصل کنید تاریخ الرسل و الملوک شاهنامه منثور ابومنصور عبدالرزاق ابوعلی بلعمی جمعی از دانشمندان ترجمه تفسیر طبری کلیله و دمنه اصل پارتی درخت آسوریک اصل پهلوی	۳	
صفحه ۱ از ۴			

آرایه های ادبی	
۴	<p>جاهای خالی زیر را به دقت و با واژه مناسب پر نمایید</p> <p>الف) عوامل و آرایه هایی که موسیقی لفظی را پدید می آورند..... می نامند.</p> <p>ب) آنچه در آرایه تکرار مورد اهمیت است جنبه .....سخن است.</p> <p>ج. ....در زبان عادی پسندیده نیست اما در متون ادبی به عنوان آرایه به حساب می آید.</p>
۵	<p>کدام بیت آرایه تکرار دارد؟</p> <p>الف) پدر با پسر یکدگر را کنار گرفتند و کرده غم از دل کنار</p> <p>ب) گل را مدد رسید ز گلزار روی دوست تا چشم ما نبیند دیگر زوال گل</p> <p>ج) من که باشم در آن حرم که صبا پرده دار حریم حرمت اوست</p> <p>د) هر تیر که بر کیش است گر بر دل ریش آید ما نیز یکی باشیم از جمله قربان ها</p>
۶	<p>قالب شعری و آرایه های ادبی شعر زیر را مشخص کنید.</p> <p>هر که زین گلشن لبی خندان تر از گل بایدهش</p> <p>هر که می خواهد که از سنجیده گفتاران شود</p> <p>صبر بر جور فلک کن تا برآیی روسفید</p> <p>قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن</p> <p>خاطری فارغ ز عالم چون توکل بایدهش</p> <p>بر زبان بند گرانی از تامل بایدهش</p> <p>دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدهش</p> <p>از کنار ابر تا دریا تنزل بایدهش</p>
۷	<p>واج آرایی را در دو بیت زیر مشخص کنید و توضیح دهید کدام واج آرایی محسوس تر است؟</p> <p>الف) ای تکیه گاه و پناه/ زیباترین لحظه های/ پر عصمت و پر شکوه تنهایی و خلوت من</p> <p>ب) خیال خال تو با خود به خاک خواهیم برد/ که تا ز خال تو خاکم شود عبیر آمیز</p>
وزن شعر	
۸	<p>مشخص کنید در کدام بیت وزن شعر مناسب با محتوا انتخاب نشده است و توضیح دهید چرا؟</p> <p>الف) دل در غم و خاطر به غم و سینه به تاب است/ شهری به خروش است و جهانی به عذاب است</p> <p>ب) شاد آمدم شاد آمدم از جمله آزاد آمدم/ چندین هزاران سال شد تا من به گفتار آمدم</p>
صفحه ۲ از ۴	

۱,۵	<p>تعداد صامت ها و مصوت های زیر را مشخص کنید.(حتی یک غلط در شمارش صامت و مصوت یکی از کلمات باعث از بین رفتن کل نمره آن کلمه می شود پس با دقت بشمارید)</p> <p>آسمان ستاره خوارزم</p>	۹
.۵	<p>صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید</p> <p>الف. در وزن بیت اگر پای در دامن آری چو کوه/ سرت ز آسمان بگذرد در شکوه هجای آخر بلند است. ب. در کلمه جان من، اجازه حذف نون در کلمه جان را داریم اما در کلمه من این اجازه را نداریم.</p>	۱۰
۲	<p>دو بیت زیر را تقطیع کنید و علامت های هجایی را قرار دهید؟</p> <p>خلوتم چراغان کن ای چراغ روحانی/ ای ز چشمه نوشت چشم دل چراغانی بخور تا توانی به بازوی خویش/ که سعیت بود در ترازوی خویش</p>	۱۱
	درک ادبی	
۲,۵	<p>شعر زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید.</p> <p>جهانا چه بدمهر و بدخو جهانی/ چو آشفته بازار بازارگانی به درد کسان صابری اندرو تو/ به بدنامی خویش همداستانی به هر کار کردم ترا آزمایش/ سراسر فریبی، سراسر زیانی و گر آزمایش صدبار دیگر/ همانی همانی همانی همانی</p> <p>الف. شعر منوچهری در چه حوزه ی فکری قرار می گیرد؟(۰,۵) ب. در بیت آخر یک نمونه بدیع لفظی بیابید.(۰,۵) ج. یک نمونه نون ساکن بعد از مصوت بلند در شعر بیابید.(۰,۵) د. بیت اول را تقطیع کنید و علامت های هجایی آن را قرار دهید.(۱)</p>	
صفحه ۳ از ۴		

با توجه به متن زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید

شنیدم که خلیفه ای خوابی دید، بر آن جمله که پنداشتی که همه دندانهای او بیرون افتادی به یک باره. بامداد، خوابگزاری را بخواند و پرسید که: «تعبیر این خواب چیست؟» مُعَبَّر گفت: «زندگانی امیر، دراز باد، همه اقربای تو پیش از تو بمیرند، چنان که کس از تو بازماند.»

خلیفه گفت: «این مرد را صد چوب بزنید؛ چرا بدین دردناکی سخن اندر روی من بگفت؟! چه اگر همه اقربای من پیش از من بمیرند، پس آن گاه، من که باشم؟!»

خوابگزاری دیگر بیاوردند. همین خواب با وی بگفت. خوابگزار گفت: «بدین خواب که امیر گفت، دلیل کند که خداوند، دراز زندگانی تر از همه اقربای خویش بود»

خلیفه گفت: «تعبیر از آن بیرون نشد (سخن همان است)؛ اما از عبارت تا عبارت، بسیار فرق است؛ این مرد را صد دینار بدهید.» (قابوس نامه)

الف) دو ویژگی زبانی از متن بالا استخراج کنید. (۱)

ب) چه عاملی سبب شد خلیفه، رفتاری متفاوت با دو خوابگزار داشته باشد؟ (۵، ۰)

ج) با توجه به متن بالا معنی لغت معبر چیست؟ (۲۵، ۰)

۱,۷۵

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین
کلید سؤالات پایان ترم نوبت اول سال تمصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

نام درس: علوم و فنون ادبی ۱
 نام دبیر: فانم مدنی
 تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۰۶
 ساعت امتحان: ۱۰:۰۰ صبح / عصر
 مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	الف. ص ب. غ ج. ص د. غ	
۲	الف. برای فهم لحن شعر و درک محتوای کلی اثر و ارتباط طولی ابیات ب. پارتی و پهلوی ج. رودکی د. ناصر خسرو و کسایی مروزی	
۳	تاریخ الرسل و الملوک ابومنصور عبدالرزاق جمعی از دانشمندان کلیله و دمنه درخت آسوریک	جریر طبری شاهنامه ابومنصوری ترجمه تفسیر طبری اصل پهلوی اصل پارتی
۴	الف. بدیع لفظی ب. جنبه موسیقایی ج. تکرار	
۵	ب	
۶	غزل تمثیل بیت سوم تشخیص گل خندان تشبیه مثل گل مراعات النظیر	
۷	الف. تکرار مصوت ب. تکرار صامت موسیقی ب محسوس تر است زیرا صامت ها محسوس تر از مصوت هاند	
۸	الف. وزن شاد را برای موضوعی غمگین استفاده کرده است	
۹	آسمان چهار صامت سه مصوت ستاره سه صامت سه مصوت خوارزم چهار صامت دو مصوت	
۱۰	الف. صحیح ب. غلط	
۱۱	خل و تم چ را غا کن ای چ را غ رو حانی ای ز چشم م ی نو شت چشم دل چ را غانی ب خرتات وانی ب با زوی خیش که سعیت ب ود درت را زوی خیش	
۱۲	الف. تعلیمی ب. تکرار	

<p>ج. کسان د. ج ها نا چ بد مه ر بد خو ج ها نی چ آ شف ت با زار با زار گا نی</p>	
<p>الف. جملات کوتاه. استفاده از کلمه عربی. نثر ساده و قابل فهم ب. تفاوت لحن و نوع گفتار خوابگزاران ج. کسی که خواب را تعبیر می کند</p>	<p>۱۳</p>
<p>نام و نام خانوادگی مصحح : امضاء:</p>	<p>جمع بارم : ۲۰ نمره</p>